

Nr 603.

Av herr **Johnsson** i Kastanjegården **m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 224, angående åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område.*

Kungl. Maj:ts beslut i prisfrågan innebär i fråga om fabrikspotatis, att odlarpriset för nästa regleringsår skall sänkas med 4 öre per hektoliter och stärkelseprocent.

I fråga om fabrikspotatisens användning för olika ändamål uttalas vidare i propositionen att det är anledning räkna med att det blir nödvändigt att företaga en viss minskning av tillverkningen av potatismjöl under det kommande året. I de nu i vår preliminärt fastställda tillverkningslicenserna har jordbruksnämnden reducerat tillverkningen av potatismjöl till 210 000 dt. Beträffande fabrikspotatisens användning för tillverkning av potatissprit beräknas att denna fabrikation för nästa regleringsår skall bli ungefär densamma som under innevarande år, dvs. sammanlagt ca 30 milj. liter råbrännvin av normalstyrka, givetvis under förutsättning att årets potatisskörd blir tillfredsställande.

Den stärkelsepotatis, som till följd av begränsningen av stärksetillverkningen icke kan finna avsättning vid stärkelsefabrikerna, avses att överflyttas till brännerierna. Stärkelsefabrikerna och brännerierna äro emellertid sinsemellan icke jämnt fördelade över det fabrikspotatisodlande området. I vissa områden överväger således bränneripotatisodlingen och i andra områden stärkelsepotatisodlingen. Detta är alldeles särskilt påfallande i Blekinge, inom vilket län stärkelsepotatisodlingen är av mycket betydande omfattning men där endast ett fåtal brännerier äro belägna. Ojämnheten i förädlingsindustriens lokalisering inbördes kommer att få till följd att betydande mängder potatis måste överflyttas från stärkelse- till bränneridistriktet, varvid transportsträckorna icke så sällan komma att bli ganska långa. Så har varit fallet redan under innevarande år, och förhållandet torde bli än mer markant under nästa regleringsår. Förhållandet kan jämväl beräknas bli bestående under de närmaste åren framöver därest de nuvarande avsättningstendenserna för potatismjöl och potatisbrännvin kvarstå.

I den mån denna överflyttning av potatis medför transportkostnader utöver vad som kan anses normalt vid leverans av fabrikspotatis synes rimligt att ersättning härför beredes odlare, som normalt äro potatisleverantörer till stärkelsefabriker. Ersättning bör dock endast utgå för sådan stärkelsepotatis, som av jordbruksnämnden hänvisas till bränneri, och vidare begränsas till den del av transportsträckan, som överstiger 20 km. För utförande av så långa transporter torde nämligen icke odlarnas egna traktorer lämpligen

kunna komma i fråga utan odlarna bli i dylika fall ofta hänvisade till att leja lastbilar för transporter. Transportersättningen bör utgå enligt normer, som fastställas av jordbruksnämnden i stort sett enligt tariffer, som tillämpats under tidigare år, då förfarandet varit i tillämpning.

Transportersättningen kan utbetalas av Sveriges stärkelseproducenters förening enligt anvisningar från jordbruksnämnden. För de kostnader, som härigenom uppkomma för stärkelseföreningen, kan föreningen beredas ersättning antingen genom att utgiften i höst inkalkyleras i föreningens utförsäljningspris på potatismjöl eller genom att vid prissättningen i höst på potatisråbrännvin 1 av de 4 ören per hl och stärkelseprocent, varmed fabrikspotatispriset föreslagits sänkt, tillföres stärkelseföreningen. Vid sistnämnda alternativ kommer konsumentpriset på potatismjöl icke att påverkas av den föreslagna åtgärden.

Det bör uppdragas åt jordbruksnämnden att utfärda de särskilda föreskrifter, som erfordras för reglering och kontroll av de förenämnda transportersättningarna.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta bemyndiga Kungl. Maj:t

att enligt normer, som fastställas av jordbruksnämnden, utbetala transportersättning till fabrikspotatisodlare, som under nästa regleringsår av nämnden hänvisas att leverera potatis till brännvinstillverkning i stället för som normalt stärkelsefabrikation, till den del som transsportsträckan för levererade partier överstiger 20 km,

att utbetala transportersättningen genom Sveriges stärkelseproducenters förening, vars kostnader härför få täckas antingen genom att utgiften inkalkyleras i föreningens utförsäljningspris på potatismjöl eller genom att vid prissättningen på potatisråbrännvin 1 av de 4 ören per hl och stärkelseprocent, varmed fabrikspotatispriset föreslagits sänkt, tillföres stärkelseföreningen.

och att uppdraga åt jordbruksnämnden att utfärda de särskilda föreskrifter, som erfordras för reglering och kontroll av transportersättningen i fråga.

Stockholm den 13 maj 1953.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.

Thure Andersson
i Ronneby.

Eric Karlsson,
Olofström.

Edvard Mårtensson
i Smedstorp.

Fridolf Jansson.